

Claviculæ
numerus.

Eandem ad
pectoris os ar
ticulatio.

Peculiaris
cartilago ar
ticulationis
claviculæ cū
pectoris osse.

Mitra clavi
culæ curvitas.

Curvitas
us.

Humerali arti
culi cū a
costis remou
etur, et clavi
culæ ac summi
humerali us.

IN VTRISQUE lateribus claviculæ (quæ Græcis *κλειδική*, Latinis ue
rò etiam furculæ & iugula nominantur) singulæ cōsistunt, pectoris ossi &
summo humero seu superiori scapulæ processui coarctatæ. Pectoris ossi in
illis articulantur^b sinibus, quos in primi ossis summæ sedis lateribus excu
ptos diximus. ac quemadmodum sinus illi oblongi sunt, ab anteriori
busq; partibus deorsum in posteriora ducti, & antica sede quàm postica
latiores, internoq; latere altiores quàm externo cernuntur, ita quoque se
habent claviculæ^a capita pectoris ossi cōnexa. Hæc enim sinuum modo oblonga sunt, ac
depressa: et si quis accuratius eorum circumscriptionem animaduertet, illam quodammo
do triangulam iudicaret. Vnus enim angulus in anteriori capitis parte ad humiliora consi
stit, utcunque obtusus. Secundus etiam obtusus est, in superiori capitis parte nonnihil uer
sus posteriora conspicuus. Tercius acutior longiorq; est, in posteriori sede repositus, deor
sumq; declinans. Porro ut præsentis anguli obtusi sunt, ita etiam trianguli lineæ inæquales,
extrorsumq; obliquatæ occurrunt. Illa enim quæ à primo angulo ad secundum ducitur, bre
uissima est: à secundo autem angulo ad tertium^c procedens, multo longior uisitur. quæ ue
rò à primo ad tertium fertur, omnium longissima curuataq; est. Atque ita se habet claviculæ ca
pitis circumferentia, quod multa cartilagine in crustatur, læuicq; est: cartilagine tamen una
cum tenuissima appendice effracta, caput asperum ac inæquale cernitur. Verum etsi caput car
tilagine non minus quàm & pectoris ossis sinus abundet, nihilominus tamen Natura hic
cartilagine effinxit, qualem priuatim in inferioris maxillæ ad superiorem articulus reponi
commemorauimus. Inter pectoris enim ossis sinum, claviculæq; caput, cartilago quædam
adè amplia interuenit, atque capitis & sinus est amplitudo. Hæc tenuis undecunque est, ac
æqua omni ex parte constat crassitie, & quæ sinum respicit, admodum læuis est, & unctuosus
humore perfusa, sinuq; seu pectoris ossi nusquam connata. Item quæ cartilago claviculæ con
tingit caput, pariter quoque læuis & lubrica est, capiti interim non connata, sed tantum liga
mentis articulum in orbem amplexantibus. adè, ut & hæc cartilago non minus triangula sit,
quàm claviculæ caput pectoris ossi articulum. Clavicula ab hoc cum pectoris osse articulo,
non recto tramite ad alterum ipsius porrigitur articulum, quo scapulæ superiori processui
connascitur. A pectoris enim osse procedens, extrorsum sensim curuatur, & anteriori parte
gibba, posteriori uerò concaua efficitur. Verum illico post medium ipsius longitudinis con
trario ductu procedit, introrsum nanque curuatur, & gibba fit, anteriori autem sede concaua
uiscitur: in anteriora insigniter illic prominens, ubi superiori scapulæ processui proxima est:
adè ut bis gibba, bisq; caua reddatur. Pars enim ipsius pectoris ossi contermina, & *κλειδική*
dicta, retrorsum, seu ad thoracis interiora magis pertinet. quæ autem superiori scapulæ arti
culatur processui, nuncupatur, antrosum uergit, & ab interna thoracis sede extror
sum remouetur, clavicula interim in medio ductu etiam obliquata. est itaque gibba anteriori
sui parte, in anteriori pectoris sede non procul ab ipsius cum pectoris osse articulo, cauâq; est
parte sua interna. non procul uerò à summo humero anteriori parte insigniter breuiq; flexu
caua cernitur: posteriori autem parte, gibba & conuexa. Atque ut res sedulo propter crebras
claviculæ luxationes fracturasq; expendenda breuiter dicatur, claviculæ ductus huic no
stro respondet, præcipue si id in medio ductu paulo magis maiusculi S ritu in hunc modum
obliquari fingeremus. Neque horum ullum temere & frustra à rerum Opifice factum est. ubi
enim clavicula iugulum spectat, merito posteriori seu interiori parte caua est, quum hæc aspe
ram arteriam, stomachum cum sexti paris neruorum cerebri neruis, & imprimis insignes ner
uorum series à dorsali medulla axillam petens, ferri deberent. quibus potissimum neruis cla
uicula uiam exporrigit, & propugnaculi etiam loco præfigitur. Quia uerò à iugulo, aut po
tius à suæ longitudinis medio clavicula in posteriora porrigitur, neque alicuius usus gratia
hæc in anteriori sede gibba esse debuit, necessariò rursum iuxta superiorem scapulæ processum
antrosum uergit, quousque processus illius^o partem contingat, cui aptè coarticulari posset.
Tantum autem hic antrosum porrigitur, quantum retrorsum abscesserat ipsius^b gibba par
te in illius posteriori sede, quæ non procul à summo humero distat. Si enim clavicula à suæ
longitudinis medio duntaxat in posteriora tenderet, ad colli latera prorepens, neque elatori
scapulæ processui apici articuletur, nihil profectò obstar, totam scapulam claviculæ be
neficio non firmatam, super thoracem cadere, thoracisq; lateri proximè applicari, articu
lumq; humeri costis uicinissimum fieri, hæc occasione quamplurimos brachij motus præ
pediri. Brachium nanque ob id potissimum in homine & simia atque alijs quæ clauiculis do
nantur animalibus, tam uarijs differentibusq; motibus duci potest, quod ipsius cum scapula
arti

articulus à thoracis latere plurimum distet. Si enim articulus ille thoracis costas contingat
uel quauis ratione ipsis proximè (quemadmodum in quadrupedibus) locaretur, ipsas man
circulationes & iactationes ad pectus, dorsum, collum, & illa nequaquam moliremur: que
modum accedere nouimus, quum luxatus humerus in costas procidit, uel scapula in star ab
effractam claviculam dependet. Ne igitur adè necessarijs destitueremur munijs, Natur
meri articulum à thorace plurimum distare uoluit. quod sanè præstitit superiori scapulæ
cessui, qui ita producit, ut claviculæ beneficio à pectore detrusus, sustentetur ac stabili
ipseq; articulus hac occasione procul à thorace disiungatur. Articulator uerò clavicula
processui minimum extuberanti^c tuberculo latiori, quàm longiori, & nonnihil obliqu
lisq; hic confurgit articulatio, ut quod nam os suscipiat suscipiatur ue, diiudicare uix qu
sit enim hic ea articuli species, quam Græcorum ueteribus *ἀρθροειδής* uocari diximus.
uiculæ^d pars quæ superiori scapulæ processui connectitur, latiuscula est, quemadmodum
processus quoque latus ampliusq; cernitur. præterea hæc claviculæ pars, ut & illa, quæ pe
ris ossi committitur, intus fistulosa magisq; rara est, quàm reliqua claviculæ portio, quod
delicet hæc partes etiam crassiores spissioresque sint: & ossa intus tanto semper fungos
quanto crassiora & ampliora cernantur. Ipsa enim clavicula in suæ longitudinis medio
dissima est, quod etiam hic sit tenuissima, quodammodoq; teres. non enim prorsus teres e
humiliori nanque ipsius parte ueluti in^e lineam protuberat, quæ incipit non procul à
uiculæ capite, quod pectori articulat, iuxta medium scilicet posterioris & anterioris
capitis angulorum. Pertingit autem hæc linea paululum ultra claviculæ longitudinis m
um, in hoc parata, ut^f mulculus thoracem mouentium primus ab ipsa principium duc
luta huius lineæ principium propter caput claviculæ^g asperitas sinuosa conspiciatur, u
ualidum pronascitur ligamentum, claviculam pectoris ossi illic colligans, quæ ipsi prima
racis costæ cartilago connascitur. Quinetiam ad aliud huius lineæ extremum, altera oc
rit^h asperitas, & ueluti asper quidam sinus, quo claviculaⁱ tuberculo radicisq; interioris
pule processum penè incumbit, ac à quo ligamentum promitur, claviculam illi tuber
pentinaiter colligans. Porro inferior hæc claviculæ sedes, ubi linea illa desinit, claviculæq;
pla uiscitur, sinuosa fit, & aspera, idq; potissimum iuxta conuexum claviculæ ad superiorem
pule processum, ubi ligamenta articulū hunc continentia ualidiora quàm superiori sede
seuntur. Superior uerò totius claviculæ regio læuis omnino est, præterquàm iuxta ipsius ar
los, ubi ligamentorum producentium occasione, quemadmodum & musculorum g
nonnihil aspera est. A claviculæ enim parte superiori iuxta pectoris os^j mulculus ille enale
qui etiam à pectoris osse pronatus, in^k mamillaræ capitis processum implantatur, capitisq;
torum decimus tertius, seu septimi paris alter numerabitur. Superiori uerò claviculæ
scapulæ superiori commissæ processui^l mulculus ille inseritur, qui scapulam sursum du
tium primus recensetur. In anteriori claviculæ parte ad radicem primi ipsius capitis an
linea quoque protuberat, ante medium longitudinis claviculæ definens, à qua nonnihil
pars^m musculi brachium pectori adducentis principium ducit. Ad hæc, in anteriori clau
læ sede, ubi retrorsum inflectitur, & ubi non procul ab ipsius cum superiori scapulæ pro
articulatione caua uiscitur, etiamⁿ asperitas notatu digna consistit^o musculo brachium a
lenti parata, cuius principij magna pars hinc pronascitur. In posteriori claviculæ sede
quod non dictum sit, inæquale occurrit, præter quoddam^p tuberculum hic protuberans
clavicula inibi maximè gibba est, idq; tuberculum ueluti illius gibbæ sedis angulum
stituit, ligamentumq; ad interiorem scapulæ processum educit. Præter hæc in clauicul
quicquam notandum est, nisi fortassis adhuc sermone foraminula quædam nō prorsus pe
adici uelis, quæ interdū duo, interdū tria in maximè solida claviculæ parte, & potissimum
teriori ipsius sede uidentur, in hoc parata, ut uenulas transmittant clauiculæ nutriendas.

DE HUMERO SEU BRACHII osse. Caput XXIII.

CHARACTERVM DVARVM PRÆSENTIS CAPITIS
figurarum (quas sequens pagina proponet) Index.

A, B, C, D, E, F, G, H. Horum characterum alij in prima figura, alij uerò in secunda
sunt, indicantes humeri appendicem, uti modo subiiciam, ualde uariam.
A, B, C. In ambabus figuris humeri caput circumscribitur, quod scapulæ inarticulatur.
D, E. Vtrique characteres in prima uisuntur figura, externum caput appendicis humeri nota